Asymetrické vztahy mezi skeletonem a melodickou rovinou

skeleton

melodie

x

α

1 : Ø

prázdná pozice

Ø : 1

plovoucí melodie

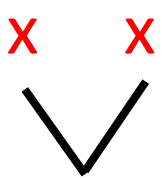

2 : 1

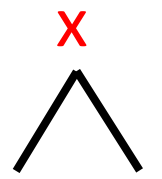

1 : 2

Případ 1: dloužení vokálů

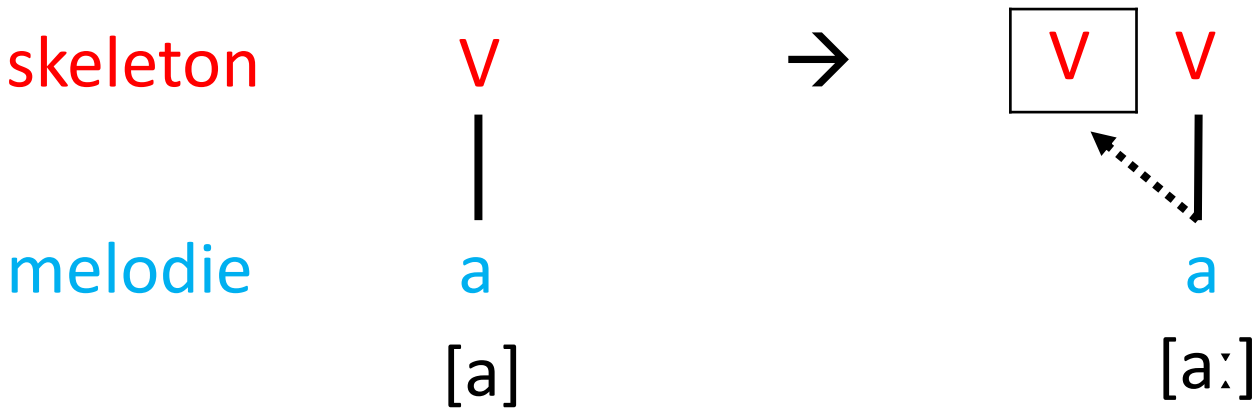

- dloužení = vložení prázdné V-pozice

Vokalická délka u 1slabičných slov v češtině

V	VV	VV (infinitiv)
pl[a]t	pl[aː]t	s[aː]-t
v[i]r	v[iː]r	hn[iː]-t
l[e]s	l[eː]k	n[eː]s-t

→ 1slabičná slova v č. běžně obsahují krátké V i dlouhé VV

→ 1slabičné infinitivy obsahují jen dlouhé VV

Infinitivy: pravidelný vzorec

infinitiv	*l*-ové participium	infinitiv	*l*-ové participium
VV	VV	VV	V
sá-t	sá-l	hná-t	hna-l
pří-t	pří-l	krá-s-t	krad-l
más-t	mát-l	né-s-t	nes-l
pás-t	pás-l	vléc-t	vlek-l
svléc-t	svlék-l	bí-t	bi-l

Infinitivy: výjimky

V	V/VV
m**o**ct	lp**ě**t/lp**í**t
z**e**t	chv**ě**t/chv**í**t
p**ě**t	
sm**ě**t	
sp**ě**t	

Interpretace: infinitivní templát

- infinitivní templát = min. 2 V-pozice
- templát = fonologické omezení v rámci morfologické domény

dlouhý VV

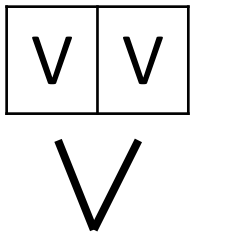

ok: 2V

2x krátký V

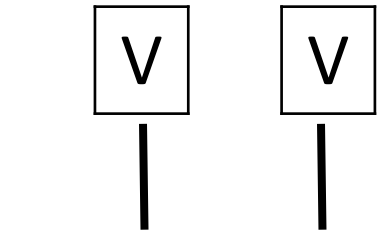

ok: 2V

dloužení V → VV

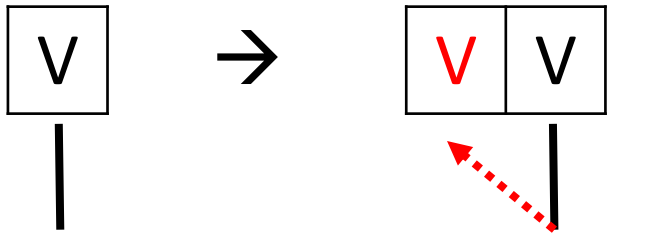

!!! 1V

ok: 2V

Diftongizace u → ou

infinitiv	*l*-ové participium	infinitiv	*l*-ové participium
VV	V	ou	u
hná-t	hna-l	plou-t	plu-l
krás-t	krad-l	lnou-t	lnu-l
nés-t	nes-l	kou-t	ku-l
vléc-t	vlek-l	hous-t	hud-l

Diftongizace = dloužení

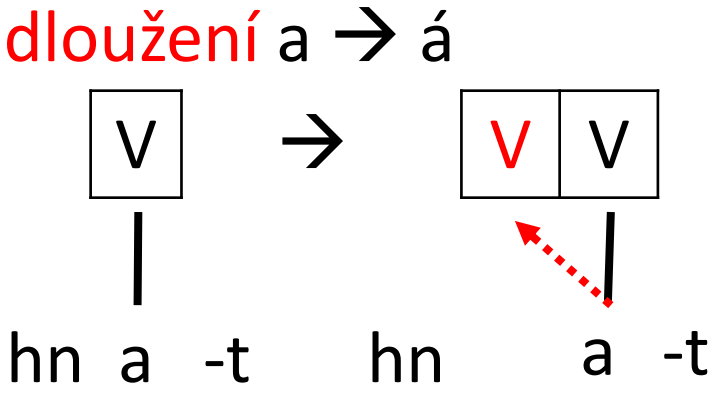

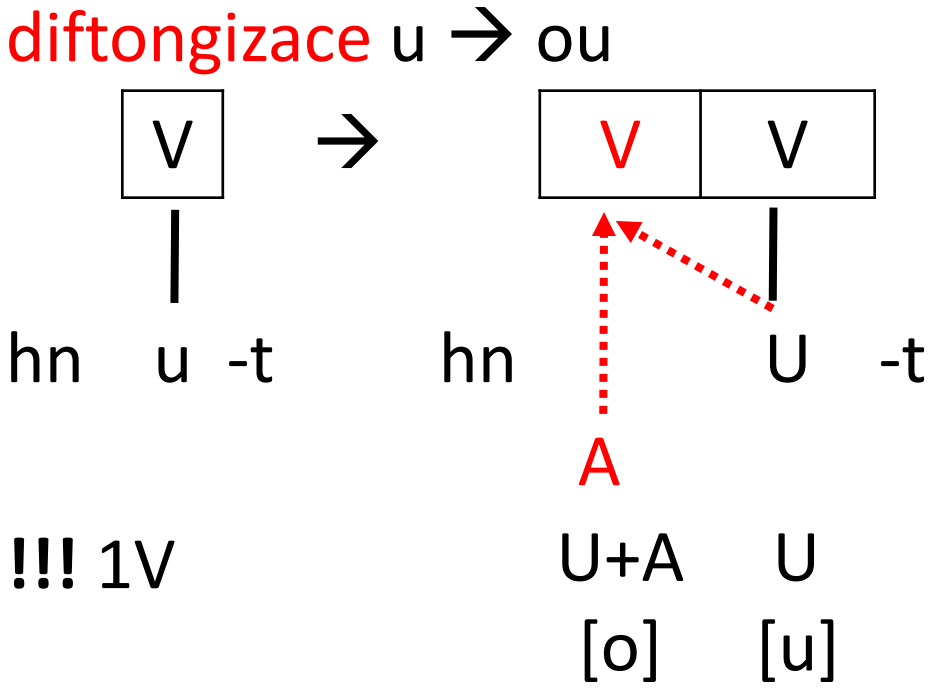

e → í (dloužení + úžení)

é	e
nés-t	nes-l
vléc-t	vlek-l

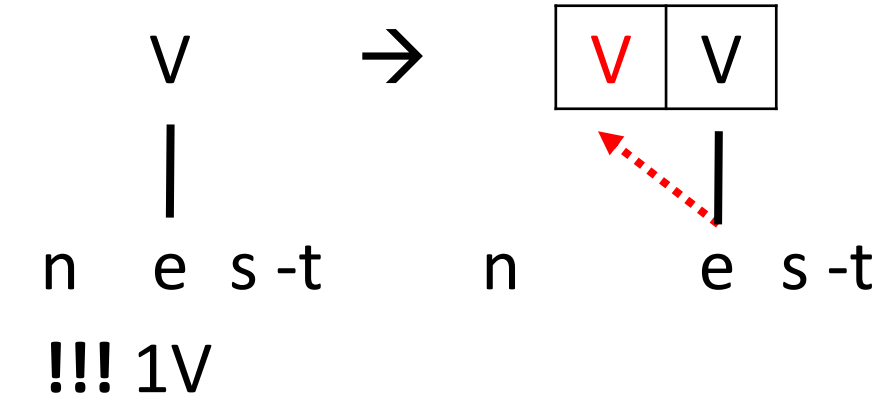

í	e
dří-t	dře-l
hnís-t	hnět-l

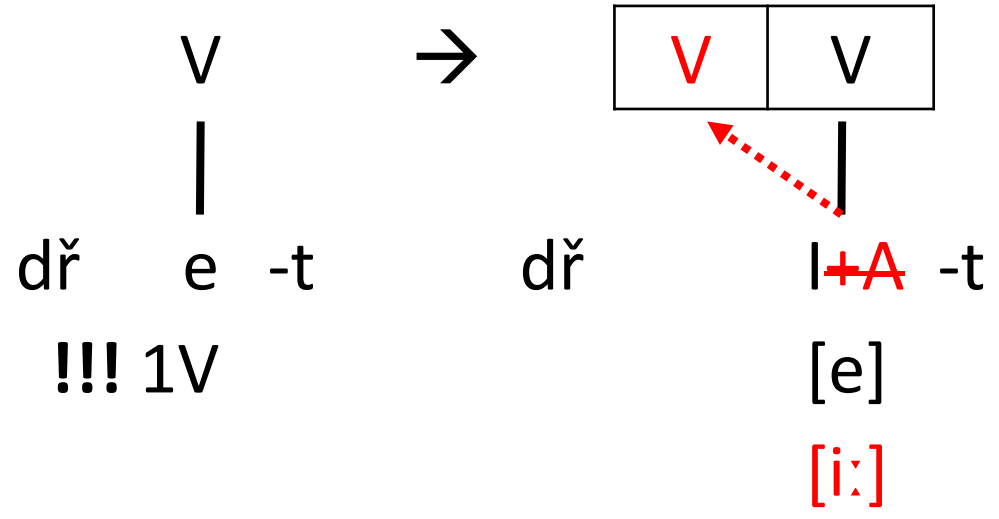

Infinitivy a deminutiva

V	VV	V	VV
hna-l	hná-t	hrad	hrád-ek
bi-l	bí-t	vtip	vtíp-ek
plu-l	plou-t	prut	prout-ek
dře-l	dří-t	kmen	kmín-ek
rost-l	růs-t	plot	plůt-ek

Vztahy mezi krátkými V a dlouhými VV

- minimální páry

[i]	vir	kur	[u]
[iː]	vír	kúr	[uː]
[e]	pero	lože	[o]
[eː]	péro	lóže	[oː]
		louže	[ou̯]
[a]	lak		
[aː]	lák		

- alternace V~VV

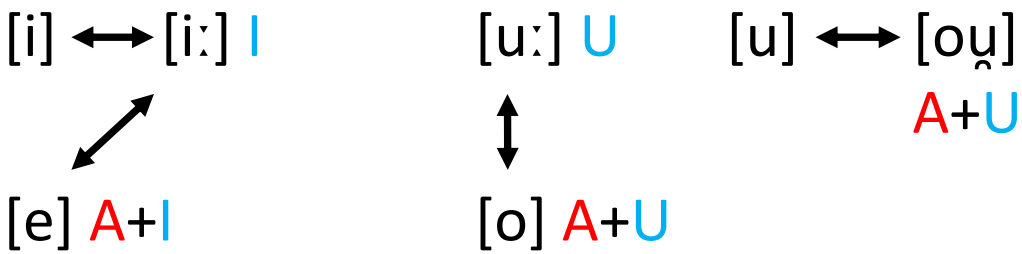

[a] ↔ [aː] A

= manipulace se skeletonem + elementem A

Úkol 1

Vysoký zadní vokál [u] typicky alternuje s diftongem [oʊ̯]. V jednom kontextu je ale jeho dlouhým protějškem pravidelně [uː]. Kde?

Případ 2: alternace vokálů s nulou

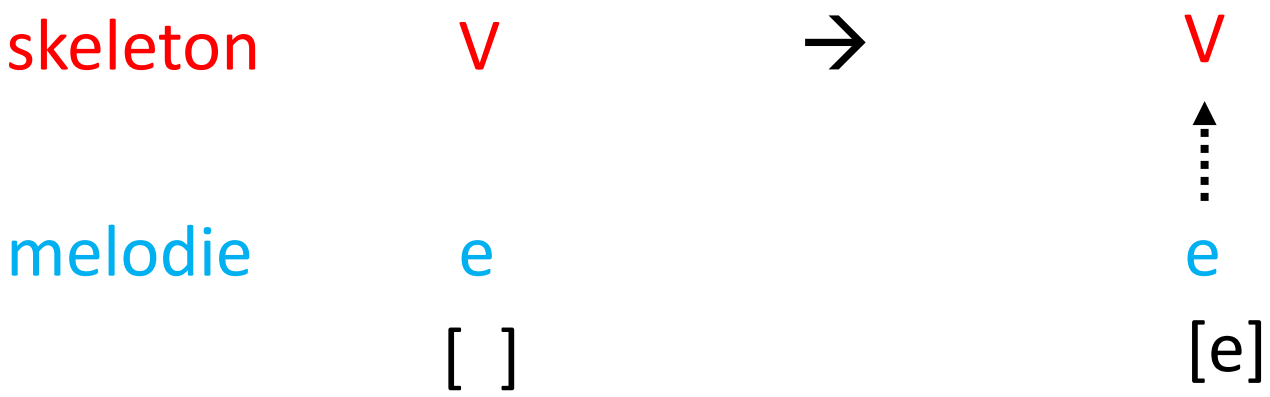

- nula (Ø) = plovoucí vokál
- [e] = asociace plovoucího vokálu se skeletonem

Genitiv plurálu

	stabilní e	stabilní CC	e ~ ø
Gpl	karet	jurt	karet
Npl	karet-y	jurt-y	kart-y

lexikon

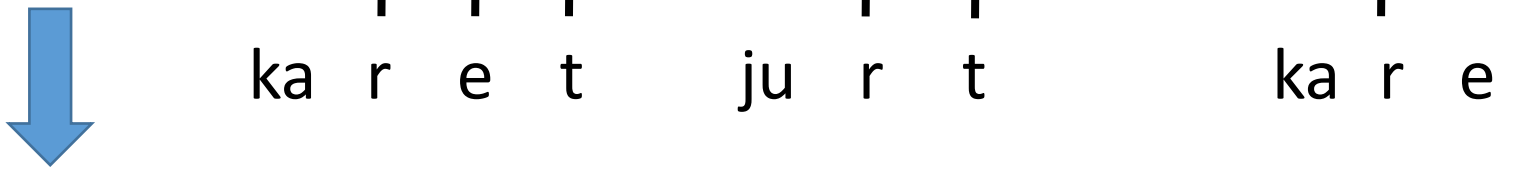

fonologie

RT vs. TR

	stabilní e	stabilní CC	e ~ ø
Gpl	karet	jurt	karet
Npl	karet-y	jurt-y	kart-y
Gpl	citer	---	treter
Npl	citer-y	---	tretr-y

generalizace

Gpl: RT# vs. *TR# (→ TeR#)

Interpretace: 2 druhy alternací e ~ ø

RT-kořeny

= nepravidelné chování

→ lexikálně plovoucí *e*

TR-kořeny

= pravidelné chování
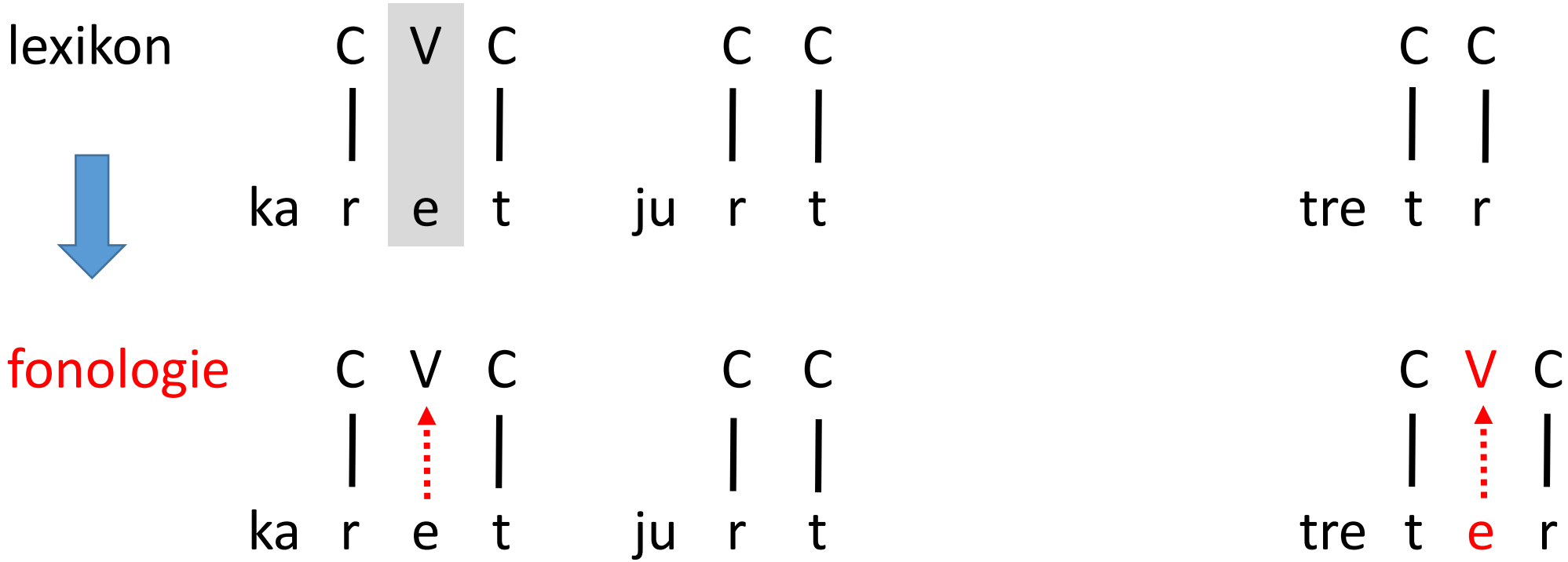
→ epentetické *e*